

گروه تلاش برای نهادینه شدن حقوق بشر در ایران (مهر ایران)

Mission for Establishment of Human Rights in Iran (MEHR IRAN)

P.O. Box 2037, P.V.P., CA 90274

Tel: (310) 377-4590 ; Fax: (310) 377-3103

E-Mail: mehr@mehr.org ; URL: <http://mehr.org>

ما چه می‌گوئیم؟

علیرغم خواست بسیاری از ایرانیان برون مرز برای تشکیل یک جنبش سرتاسری برای کسب آزادی و دموکراسی در ایران، موانع بسیاری کماکان پا برجا باقی مانده اند. به گمان ما، مهمترین این موانع، فقدان یک فلسفه منسجم نظری برای تعریف شناخت و دستیابی به یک سلسله مقولاتی است که در این مقطع از زمان مورد طالب و خواست طیف وسیعی از مردم ما مییاشد. بیان آرمانها و خواست دستیابی به آزادی، دموکراسی و عدالت اجتماعی تقریباً فرم مشابهی را داراست ولی برداشت های متفاوت از این مقولات اساسی که طبیعتاً نحوه دستیابی به آنها را نیز متفاوت مینماید، مانع از این بوده و هست که نیروهای آزادی خواه بتوانند مبارزات خود را برای تحقق این خواستها همسو و هم آهنگ کنند.

در رفح این معضل بزرگ که بخشا باز تاب شرایط بین المللی و سر در گمی هلی فراگیر نیروهای مترقی جهان در چند دهه اخیر است، تلاش‌های بسیاری صورت گرفته است. ولی بنظر میرسد هنوز راه درازی در پیش باشد، راهی که تنها با مطالعه، تحقیق، و بحث و جدل پیگیر و خستگی ناپذیر و در انطباق باپراتیک روزمره میتواند و باید طی شود. این حقیقت که بعد از ۲۲ سال تجربه عینی هنوز ارزیابی مشخص و نسبتاً یکسانی از رژیم اسلامی، بزرگترین مانع استقرار آزادی و دموکراسی در ایران در دست نیست، خود نشان گویایی از تفاوت برداشتها از این مقولات اساسی و اختلاف عمیق در درجات انتظارات و خواسته‌های ما در این مقطع زمانی مییاشد. برای رهایی از این بن بست چه باید کرد؟

به اعتقاد ما باید قبول کرد راهی که گذشته ما را به آینده وصل میکند آنچنان پر پیچ و خم است و پر شاخه، که صرف نظر از غیر اصولی بودن منطق تشکیل یک جنبش سیاسی واحد، یک حزب واحد و ریختن اهداف مشترک در قالب آن در شرایط فعلی، مشکل هلی ایدئولوژیکی، اختلافات عمیق نظری و عدم وجود فلسفه منسجم سیاسی در کلبت جنبش ما چنین وحدتی را عملاً ناممکن میسازد.

پرداخت به مسائل فوق و حل آنها مستلزم کاری دراز مدت است که باید با کار ملموس در رابطه با مسائل روز آمیخته شود. به گمان ما، در ارائه یک راه حل، باید تاکید خود را عمدتاً بر انجام یک سری کارهای عملی، ملموس و غیر ایدئولوژیک بگذاریم که بر سر آنها اشتراک نظر هست و میتواند ما را بهم نزدیک کند. این نزدیکی سرانجام میتواند پایه ای برای وحدت اصولی بمنظور انجام کارهای مشترک موثرتر و اصولی تر گردد. کار روزانه خود قراردهیم. به باور ما، این کارهای عملی باید دارای ویژگی‌های گهی بر خوردار باشد. باید تکیه بر مبانی حقوق بشر داشته باشد. خط سیاسی خاص و تفکرات حزبی در آن مطرح نباشد، دارای آن خصایصی باشد که ما را بعنوان یک جامعه صلح خواه بدنی معرفی کند و ارتباطی با مردم دنیا ایجاد نماید و از همه مهمتر دارای آن توانایی باشد که تلاشهای ما را با مبارزات مردم ما در داخل کشور پیوند دهد. بنیاد مهر بر اساس این ویژه گیها بوجود آمده است و هدف خود را نهادینه شدن حقوق بشر در ایران نموده است. این بنیاد به هیچ حزب و سازمان و گروه و دسته ایرانی و یا غیر ایرانی وابسته نیست و از هیچ منبعی کمک مالی دریافت نمیکند. افراد فعال

در این بنیاد داوطلبینی هستند از طیف های مختلف فکری که بحول چهار محور و مولفه اساسی گرد هم جمع آمده اند.

- ۱- پذیرش بیانیه حقوق بشر و کلیه ملحقات و میثاقهای آن بعنوان مفاهیم و اصولی جهان شمول و طلب الحاق آن به قانون اساسی ایران و لغو هر گونه قانون متضاد با مندرجات این بیانیه و ملحقات و میثاقهای آن
- ۲- باور به جدائی دین از دولت بعنوان یکی از ارکان اساسی نهادینه شدن حقوق بشر
- ۳- باور به حفظ حرمت جان انسانها و لذا تلاش برای لغو مجازات اعدام.
- ۴- باور به این امر که صلح در استقرار عدالت معنی می یابد و تلاش در تشکیل و بکار افتادن دادگاه جزائی بین المللی بعنوان یکی از بزرگترین دست آوردهای حقوق بشر
- ۵- عدالت خواهی برای قربانیان رژیم اسلامی از طریق نهاد ها و قوانین موجود بین المللی نظیر کنوانسیون علیه شکنجه.

بنیاد مهر معتقد است که این مولفه ها میتواند راهنمای ما در برداشتن قدمهای اولیه برای نهادینه کردن حقوق بشر در ایران باشد. امید آن هست که کار مشترک بحول این محور ها بتواند به تشکیل یک جنبش وسیع در خارج کشور برای استقرار آزادی، دموکراسی و عدالت اجتماعی در ایران نیز مدد رساند.

نهاد های بین المللی برای عدالت خواهی از قربانیان رژیم اسلامی ایران

دنیا بزودی دارای نهادی بنام دادگاه جزائی بین المللی خواهد شد که بتواند بطور دائم به جنایاتی که بر علیه بشریت انجام میشود رسیدگی نماید. برای اولین بار حقوق بشر دارای یک بازوی اجرائی قوی خواهد شد که به جرائمی که در حد طرح در دادگاه های کشور ها نیست رسیدگی کند. این امر از مهمترین دست آوردهای تلاش گران حقوق بشر میباشد .

متأسفانه دادگاه جزائی دارای محدودیت هائیکه از زمره مهمترین آن اینست که جنایات واقع شده قبل از شروع بکار رسمی دادگاه قابل طرح در دادگاه نیست. اهمیت عمده این دادگاه نقش باز دارنده آن است و هشدار داهی که جنایات ضد بشری بدون مکافات نخواهد بود. از اینروست که در کنار فعالیت در راه تحقق هر چه سریعتر این دادگاه، تلاش ما در امر محاکمه جنایتکاران جمهوری اسی معطوف به قوانین دیگر بین المللی نظیر کنوانسیون علیه شکنجه میباشد که از حیثه قدرت جهانی Universal Jurisdiction برخوردارند. توضیح بیشتر در مورد این نهاد ها و همچنین مکانیزم محاکمه جنایتکاران در صفحات دیگری داده شده است.

لغو مجازات اعدام

صرفنظر از اینکه مجازات اعدام از نقطه نظر اخلاقی، اجتماعی و قضایی مردود شناخته شده و بهمین دلیل در اکثر کشورها لغو شده، مجازات اعدام همواره ابزار مناسبی برای سرکوب سیاسی است. تجربه نشان داده که همواره از مجازات اعدام برای از میان برداشتن مخالفین سیاسی حکومت گران استفاده شده و بی شک در آتیه نیز استفاده خواهد شد. بخوبی میتوان تجسم کرد که با لغو مجازات اعدام چه ابزار غیر انسانی از دست حکومتگران گرفته میشود. خواست لغو مجازات اعدام توسط تمام گروه هلی حقوق بشر دنیا مطرح شده است.

موارد پنج گانه ای را که بر شمرده شد، باید بعنوان سنگ محک نیروها و عناصر معتقد به دموکراسی و آزادی بکار برد. با قبول این موارد، حکومت فردای ایران، خود را از هم اکنون متعهد به آن خواهد کرد که تن به یک دادگاه جزایی برای رسیدگی به شکایات از خود بدهد. قدرت اعدام مخالفان خود را نداشته باشد، و اصولی را که دنیا بدان اعتقاد دارد و حاوی ضمانتهای بسیاری برای حفظ حقوق انسانهاست را به عنوان یکی از مواد قانون اساسی قبول نماید. در داخل ایران نیز با پیش گذاشتن این موارد و بسیاری خواستههای اساسی نظیر آزادی بدون قید و شرط احزاب و دسته ها، آزادی زندانیان سیاسی،

لغو قوانین ضد بشری قصاص و نظایران میتوان خط مستقلى را طرح کرد که عرصه آزمونی برای همه مدعیان دفاع از این مبانی خواهد بود.

مروری بر مرام و زیر بنای تفکر گروه "مهر ایران"

گروه "مهر ایران" متشکل از افرادی داوطلب و بدون وابستگی به هیچ حزب و تشکیلاتی، فعالیت در راه محاکمه جنایتکاران جمهوری اسلامی را از سه سال پیش وجه همت خود ساخته است. این فعالیت تا جولای ۱۹۹۸ در جهت تشکیل دادگاه جزائی و پس از آن در زمینه تدارک کار محاکمه جنایتکاران جمهوری اسلامی بوده است. هسته مؤسس در لس آنجلس ایجاد شد و علاقه مندان دیگری را نیز از نقاط دیگر آمریکا، اروپا و کانادا به خود جلب کرده است. ارتباطات بسیاری نیز با سازمان هلی امریکایی فعال در مورد این دادگاه ایجاد شده است. این بینش و دور نگری اگر چه در زمان طرحش با استقبال چندانی روبرو نشد، اما میزود تا حقانیت و ضرورت خود را بعنوان یکی از عملی ترین و موثرترین راه های مقابله با جنایات مستمر رژیم جمهوری اسلامی به اثبات رساند و در دستور کار رهروان راه آزادی قرار گیرد.

مبانی مندرج در بیانیه حقوق بشر و سایر میثاقهای بین المللی معیار و راهنمای ما در برخورد به مسائل مختلف میباشد. معتقدیم که این مبانی بسیاری از مسائل اجتماعی، سیاسی و اقتصادی را با تعاریفی که مورد قبول جامعه جهانی است برای ما مشخص میکند و اینها تماما زمینه هائیسست که ما و جامعه ما از آن محروم بوده ایم و دستیابی به آنها دست آوردی بزرگ خواهد بود. تاکید ما بر مبانی حقوق بشر، شناخت آنها و بکار گیری آنها میتواند ما را به این درک مهم برساند که ما انسانهایی که از جهات بسیار با هم متفاوتیم قرارست در کنار یکدیگر زندگی کنیم و باید قواعد و قوانین این زندگی مسالمت آمیز را یاد بگیریم. شاید بزرگترین درسی که در این رابطه باید از جمهوری اسلامی بیاموزیم اینست که با حذف مخالفان نمیتوان جامعه ایده‌آل را بدست آورد و با زندان و شکنجه و کشتار نمیتوان افکار و اندیشه ها را تغییر داد. مبانی حقوق بشر ابزار اولیه برای زندگی مشترک ما بوده و تلاش در تبیین آن، پایه های آزادی و دموکراسی را استوار خواهد کرد.

ما رژیم جمهوری اسلامی را بزرگترین مانع دستیابی به این هدف و نفی آنرا شرط لازم برای آغاز بنی آزادی و دموکراسی در ایران میدانیم. چند و چون و شیوه های برخورد به این امر را مردم ما در درون مرز تعیین خواهند کرد و ما مدتیست شاهد تلاشها و ابتکارات هشیارانه آنها در این زمینه هستیم. منتها گمان ما بر اینست که این امر کافی نیست و معتقدیم که این تلاش باید با زدودن زنگار دیدگاهی کهنه در یکایک ما و باز بینی‌های فردی و نگرشی سخت انتقادی به خود توأم باشد. نگرشی که در نهایت جمع ما، اجتماع ما و فرهنگ ما را در بر گیرد و ما را به یک خانه تکانی همه جانبه بر انگیزد. گزینش عبارت "نهادینه کردن مبانی حقوق بشر" برای نام گروه ما مبین این اعتقادست که تلاش ما با محاکمه این یا آن فرد از جنایتکاران جمهوری اسلامی پایان نمی یابد، با حذف و نفی جمهوری اسلامی نیز به سر انجامی نخواهد رسید. برای ارتقا این تفکر، ما انسانهایی که از جهات مختلف با هم متفاوتیم باید زندگی صلح آمیز در کنار یکدیگر را یاد بگیریم. تغییر پذیری و اثر گذاری را با حذف و طرد یکدیگر جانشین نکنیم و بتوانیم با ارج به ارزشهای اولیه انسانی، هر چه بیشتر در راه نیل به اندیشه ها و ساختارهای انسانی تر فردی و اجتماعی کوشا باشیم. روش ما جالب توجه هموطنان خود به چنین نحوه برخوردی میباشد. برخوردی که خود با نشات گرفتن از افکار متنوع میتواند و باید غنا یابد و متحول گردد.

همراهی با این تلاش هیچ حد و مرزی جز اعتقاد به مبانی حقوق بشر ندارد. جایگاه همه آنانیست که دل در گرو آزادی و دموکراسی دارند و سودای آنکه آزادی را، صلح را، و زندگی را، نه با حذف دیگر اندیشان بلکه در کنار آنان تجربه کنند. این جان کلام ماست و اناکه با ما هستند از زمره "اینچنین اندیشان" هستند.

اتکلی گروه ما بر افراد علاقه مندیست که بر اساس کارهای تبلیغی و ترویجی با کار ما آشنا میشوند و با جمع شدن به گرد هم، هسته هلی ناحیه ای را بوجود میآورند. نقش پایه گزاران اولیه در لس آنجلس تنها دادن اطلاعات اولیه برای راه اندازی

هسته ها و ایجاد ارتباط بین آنهاست. از آنجا که اهداف ما بسیار مشخص است، هسته های مختلف میتوانند در آن محدوده با ابتکارات شخصی و بر حسب شرایط محلی این اهداف را پیش ببرند و تجارب خود را در اختیار بقیه هسته هائی بگذارند که تاکنون در گوشه و کنار شهرها و کشور هلی مختلف ایجاد شده اند.

نکته بسیار مهمی که باید مورد توجه قرار گیرد اینستکه تلاشهای چون عدالت خواهی ما را از دور باطل خوب و بد کردن عناصر رژیم نجات میدهد. اگر کسانی از جرم و جنایات مبری باشند طبیعتاً تبرئه خواهند شد و اگر واقعا مخالف باشند با شکنجه و کشتار باشند، بطور غیر مستقیم هم که شده باید از مجازات عاملین آن پشتیبانی کنند. پس ما جدلی بر سر خوب و بد بودن یا متحول شدن این یا آن عنصر رژیم نداریم چرا که معتقدیم اگر چنین عناصری وجود داشته باشند در راستای این چنین اقدامات عملی تحول خود را نشان خواهند داد. از اینروست که اگر ما از "رژیم جنایتکار" و یا از "جنایتکاران رژیم" نام میبریم تنها به این عنوان است که به استناد گفته های خود مسئولان در مورد بسیاری از جنایات نظیر قتل عام زندانیان سیاسی، قتل های زنجیره ای و غیره میدانیم که این جنایات از درون سیستم رهبری شده است. تعیین اینکه کدام عناصر بالاترین مسئولیت را در قبال این جنایات دارند، در حد دادگاههای صالحه ایست که به شکایات ما خواهند پرداخت. شکایت طرح شده از هاشمی رفسنجانی در بلژیک، امکان پذیر بودن محاکمه جنایتکاران را که مدتهاست باور ماست، به بهترین شکلی به نمایش میگذارد. به این ترتیب، یکی دیگر از جذابیت های تلاش در راه محاکمه جنایتکاران از طرق بین المللی در اینست که ما را بدام بحث های ایدئولوژیک، و استنباطات فردی و دعوا های جناحی و غیره نمی کشاند. شکایت از مجرم حق ماست و نهاد های بین المللی و قوانین موجود این امر را برای ما امکان پذیر ساخته است.

هموطنان آزاده: بیایید مدافع حرمت جان انسان از هر رنگ و لباس و مسلک و مذهب باشیم و از اینرو مصمم که متجاوزین به حقوق انسانها را به محاکمه و پاسخ گوئی بکشانیم. با آنکه سمت و سوی حرکت ما تعیین شده و مکانیسم محاکمه جنایتکاران و راه های نیل به این هدف مشخص گردیده انجام این مهم در توان و حیطة امکانات ما نیست. تنها شرکت فعال و همگانی دوستداران آزادی و عدالت است که میتواند مشکلات را از پیش پای بردارد و ما را در این راه به پیروزی برساند. دست طلب بسوی همه آزاد اندیشانی داریم که در این امر ما را یاری دهند و با حمایت از این فراخوان و ارائه نظرات خود، سمت و سوی حرکت هلی آتی را تعیین نمایند.

با آرزوی دستیابی به آزادی، دموکراسی و عدالت اجتماعی.